

Orvosi Rehabilitáció és Fizikális Medicina Magyarországi
Társasága XXIX. Vándorgyűlése Szeged, 2010. szeptember 2-4.

A betegség reprezentáció tartalmi jellemzői és annak dimenziói a rehabilitációs teamben: a kommunikáció minőségi elemzése

Juhász Márta
Hámornik Balázs Péter
Vén Ildikó

A megosztott mentális modell

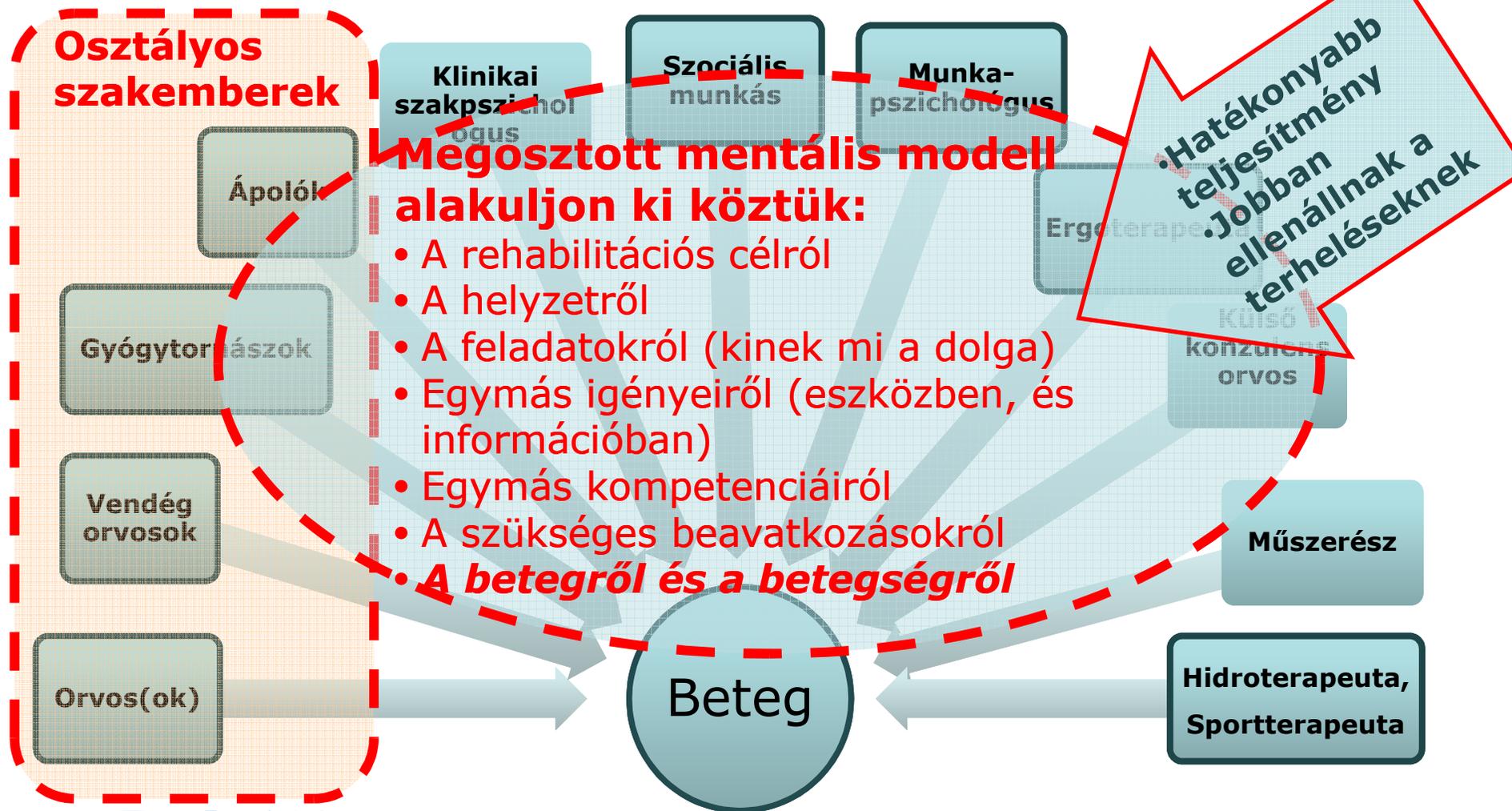
Közös mentális reprezentáció

“Hiedelem vagy **tudás struktúra**, amelyet a tagok hoznak létre az együttműködésük során. Ez teszi őket képessé arra, hogy **pontosan értelmezzenek** egy feladatot és **azonos elvárást** fogalmazzanak meg a feladat teljesítésével kapcsolatban. Mindez segíti őket a feladatmegoldáshoz szükséges tevékenységek **összehangolásában** és képessé teszi őket arra, hogy viselkedésükkel **alkalmazkodjanak** a helyzeti követelményekhez.” (Cannon-Bowers, Salas, and Converse, 1993.)

*„Egy nyelvet beszélnek”
„Fél szavakból is értik egymást”
„Közös kép, közös vízió”*

Az interdiszciplináris rehabilitációs team

Vizsgálati módszer

Interjúk

Felvezető beszélgetés az osztály dolgozóival a betegségről, a betegség súlyosságáról: *Mit jelent ezen az osztályon a betegség, a betegek betegségének súlyosságát mi határozza meg?*

Értékelés, leírás: Értékelgettünk minden egyes beteget a betegségének súlyossága szerint (3-fokú skála), és kértünk rövid leírást a betegről.

Az interjúk tartalmát leírtuk (transcribe), és az ATLAS.ti programmal értékeltük.

Vizsgálati minta

Országos Orvosi Rehabilitációs Intézet Baleseti Mozgássérültek
Rehabilitációs Osztálya, osztályvezető. Dr. Vén Ildikó

Interjú alanyok: Orvosok (2 fő), Gyógytornászok (6 fő), Ápolók (3 fő), Ergoterapeuta (1 fő).

Betegek, akiket értékelt a személyzet:

Összesen: 28 fő.

- Kevésbé súlyos (S1): 5 fő;
- Közepesen súlyos (S2): 18 fő
- Nagyon súlyos (S3): 5 fő.

Dimenziók, amelyek a gondolkodás

Pontos, okoskodó, elégedett, aktív, megbízhatatlan, bizalmatlan, rendes, igyekvő, depressziós, szimpatikus, rendetlen, öntörvényű, okos, értelmes, szorgalmas, ügyes, egyszerű, hülye, rosszindulatú, buta, okoskodó, alkalmazkodó, gyenge, szkizofrén, drogos, szuicid, amnéziás, infantilis, apátiás, lusta, kényelmes, aranyos, zavart, küzdőképes, intellektuális, energjavámpír

Fászlizás, kötözni, Drain-cső, fürdetni, katéter, ágytálazni, etetni, itatni, kiszedni, öltöztetni, őrizni, belgyógyászati, inzulin, véralvadásgátló, ellenőrizni, kivinni, kötözni, öltözködés, vetkőzés, felválni, ellátni, megalapoztuk, megkaptak, legyengült, korrigáltuk, stabilizáljuk, átveszéljük, munka, vérvétel, operálták, bántani, kezelés, erősíteni, műteni, beindítani, hordani, támogat, szakmailag, ütemezni, tartja, balanszírozni, nyújtjuk, jutunk, proteztizálás, daruzni, áthelyezni, ápol

Alapbetegség, gyógyszerek, amputált, inzulinos, béna, hemiplég, művégtagviselés, csontkinövés, protézis, csípő, fizikailag, végtag, múláb, amputált, sérülés, inzulin, váll, láb, derék, politraumatizált, kar, csípőtörés, szkeptikus, csontgyulladás, váladékozók, baleset, gipsz, térd, dezorganizált, súlyos, diabétesz, kisebesedik, csonk, társbetegség, bénulás, szögek, fájdalom, ortézis, fejtörés, lyukas, gerinc, törés, decubitus, kiszáradás

Orvos, főorvos, gyógytornász, nővér, főnővér, pszichológus, szociálmunkás, ergoterapeuta, kolléganő, felelős, kiegyenlít, informál, munka, irányít, terhel, rászól, szabály, munkarész, személyzet, utas

kezdetben, egyszerű, rövidebb, szaság, réddig, éve san, vége

Szervezet

Sérülés, betegség

Idő

nziók

Felültet, egyedül, kerekesszék, jár, kijár, WC, tanít, ágytálas, önellátó, felül, sétálgat, kényelmesebb, művégtagviselés, jön-megy, felépülés, bottal, elvégez, gugogol, síelni, önhibája, magától, fürdet, önellátó, átülés, felállás, elesett, etetik, vinni, iszik, kiszolgáltatót, fésül, lépeget, rogyadozott, ülő, ápolás

Tud, figyel, megalapoztuk, megtanult, felejt, megjegyzett, megmagyaráz, dönt, értékel, kipróbál, néz, értett, próbált, felmért, mentális, intellektus, old

Gond, nehéz, rossz, baj, nehézen, bonyolult, katasztrofális, sajnál
Fejlődött, jó, könnyű, szeret, sikerült, szépen, szívemhez, nevetni, játékonyság, boldogan, szimpatikus, klassz, sikerélmény

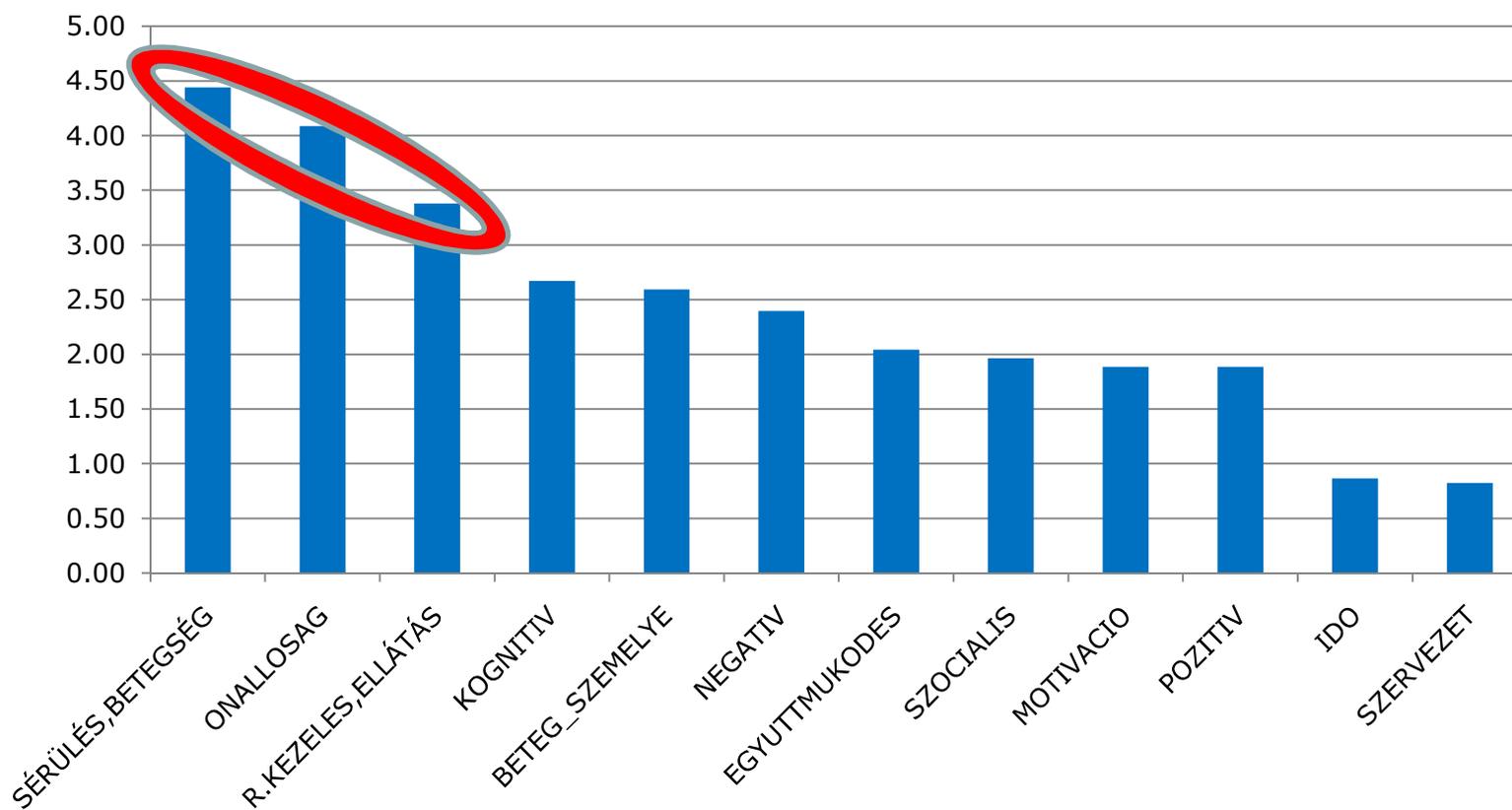
Segít, motivál, találékony, ügyes, akaratérő, vágy, aktív, motivált, kihívás, nehezen, próbálták, hospitalizálódott, megtesz, hozzáállás, próbáltuk, elcél, küzdőképes, támadt

Éves, gyerek, fiatalember, család, idős, szociális, körülmények, édesapa, fiatal, néni, barát, beteglátogató, szülő, idősebb, asszony, ház, nagymama, anyuka, fia, otthon, szituáció, nővér

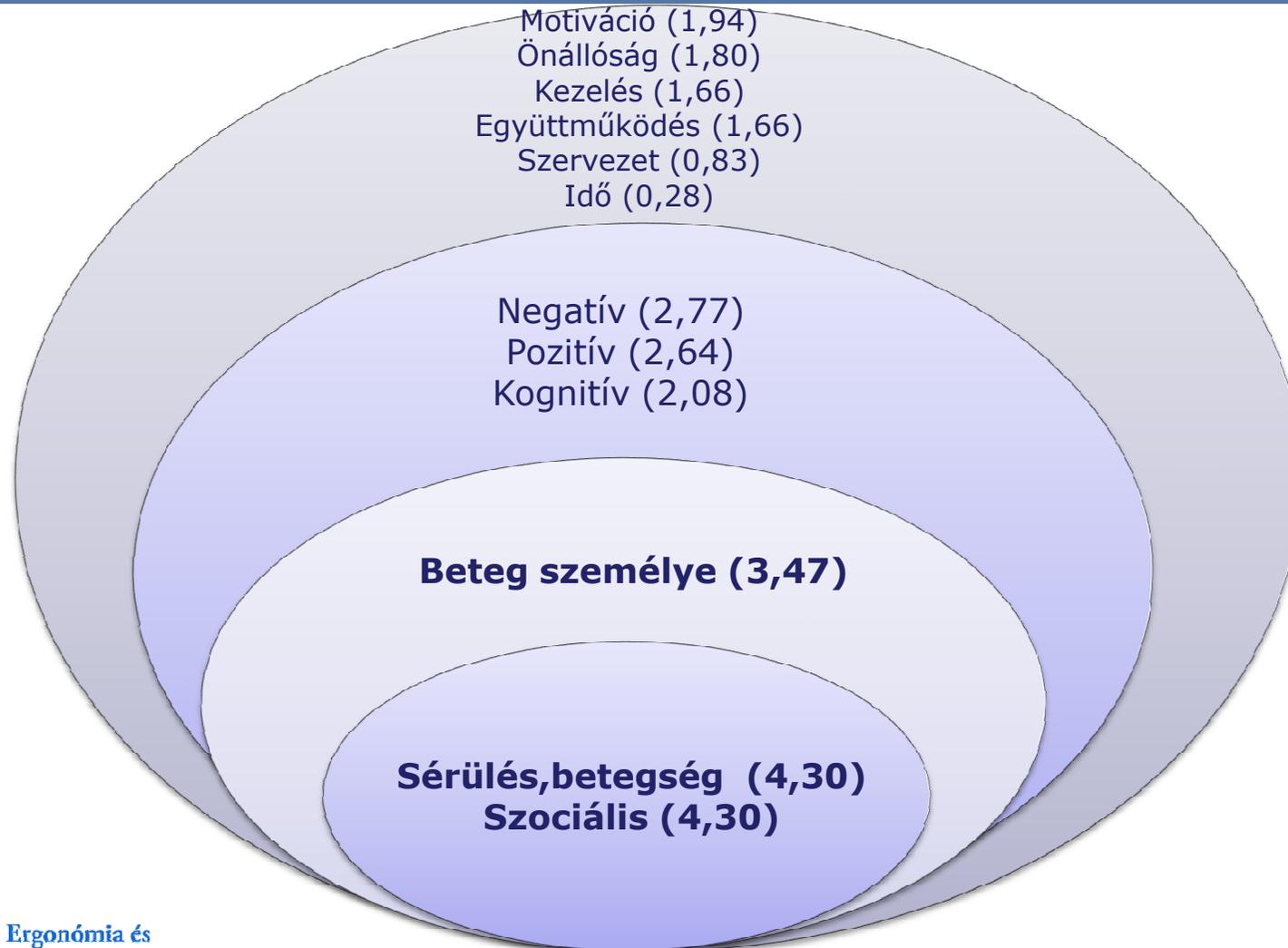
Szociális

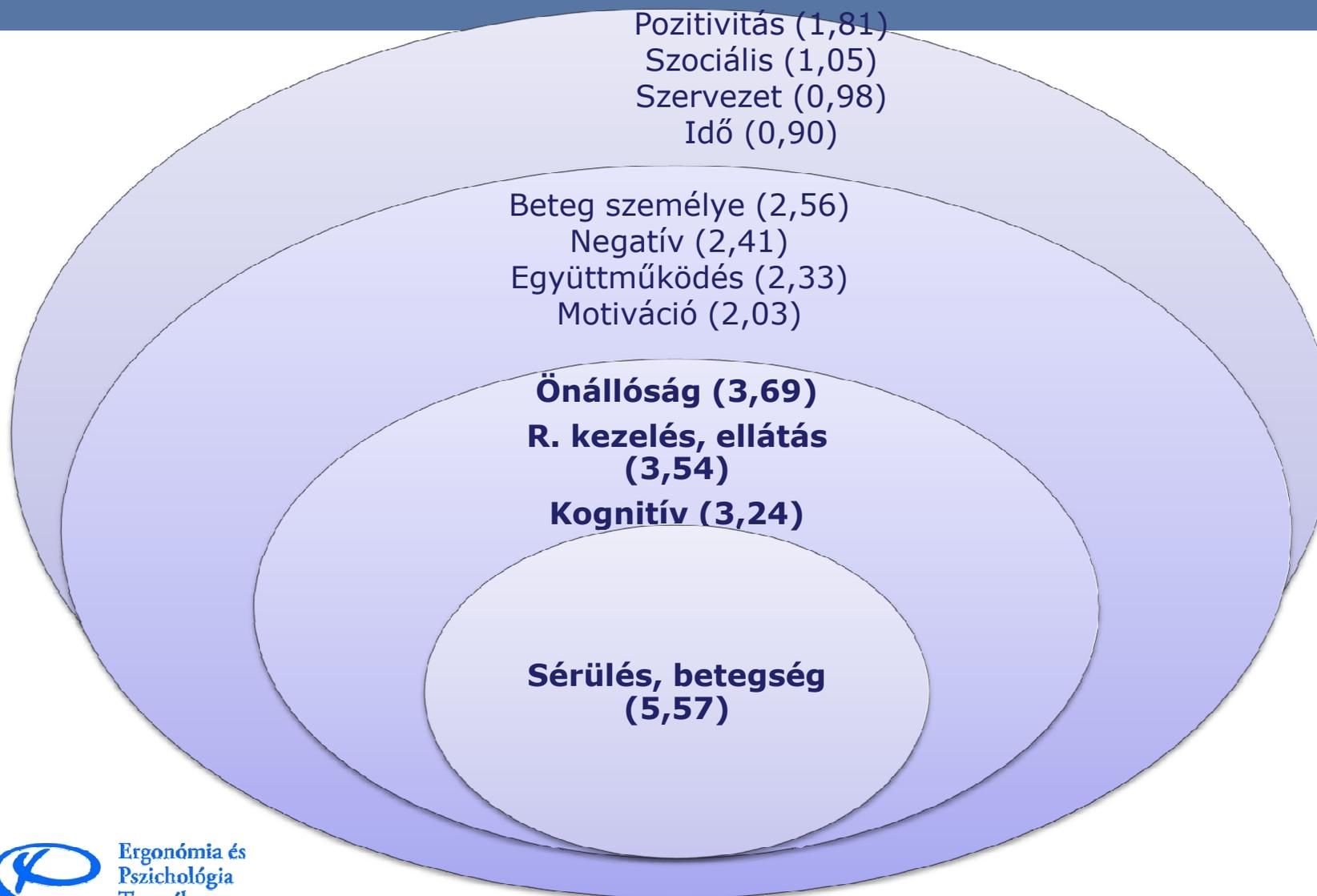
Rehabilitációs team mentális reprezentációja a betegségről

Orvosok

Gyógytornászok

Ápolók

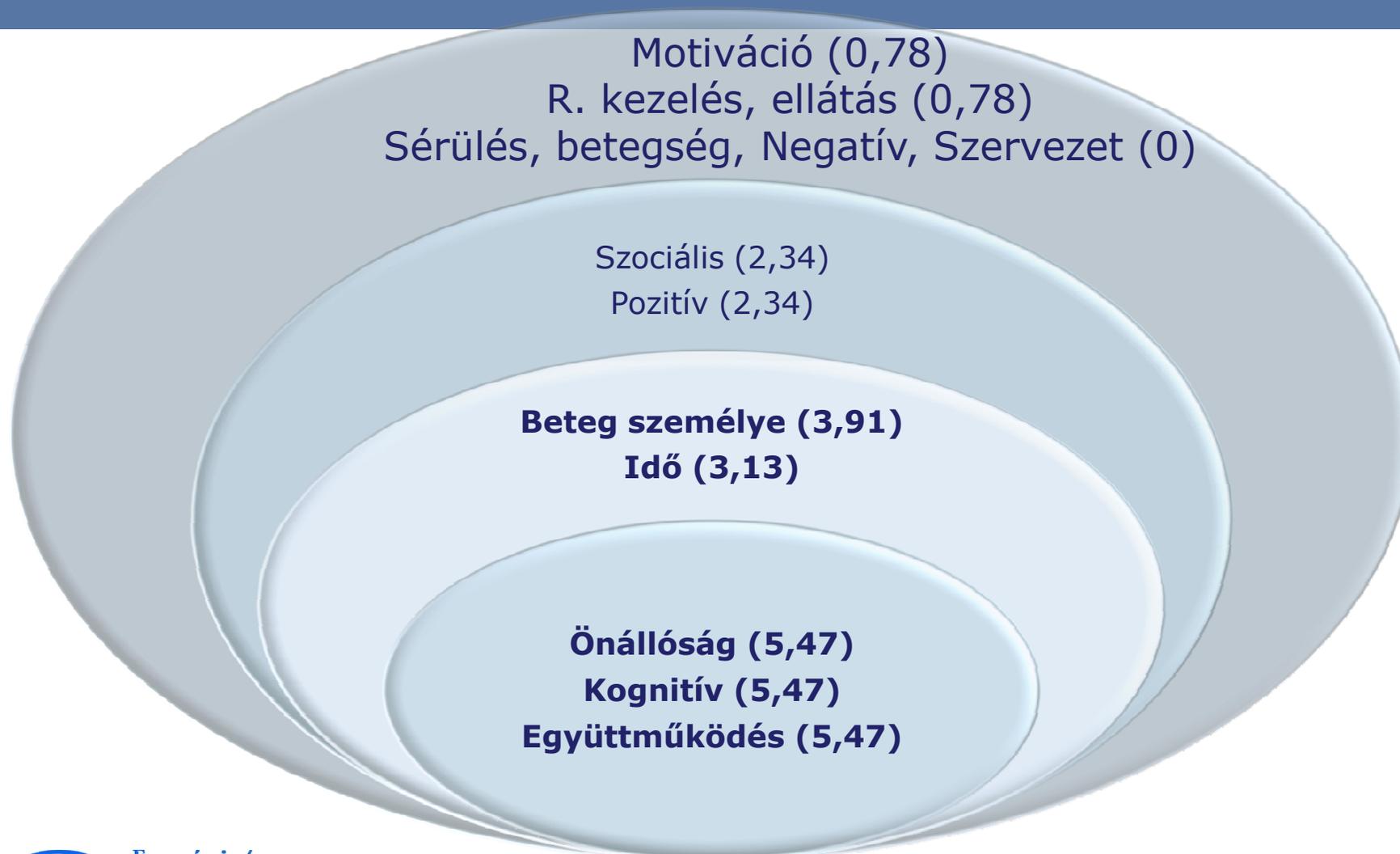
Beteg személye (0,54)
Szervezet (0,54)
Együttműködés (0,54)
Pozitív (0,54)
Szociális (0,54)
Kognitív (0,82)

Idő (1,09)

Negatív (2,45)
Sérülés, betegség (2,17)

Önállóság (9,51)
R. kezelés,ellátás (7,07)

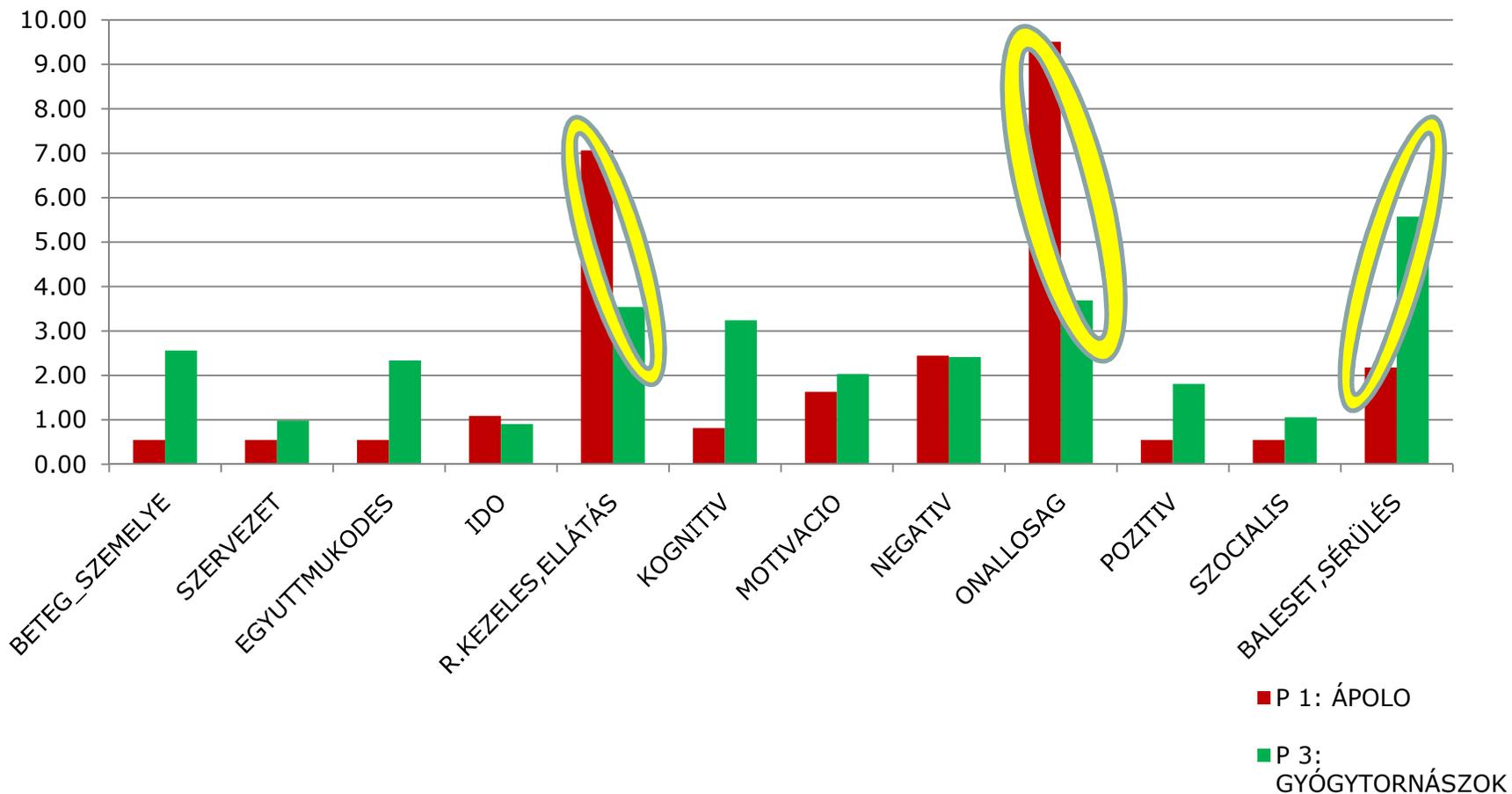
Ergoterapeuta

Betegség reprezentáció szakterületenként

Orvos	Gyógytornász	Ápoló	Ergoterapeuta
Sérülés, betegség	Sérülés, betegség	Önállóság R. Kezelés	Önállóság Kognitív Együttműködés
Szociális	Önállóság R. Kezelés Kognitív	Negatív Sérülés, betegség	Beteg személye Idő
Pozitív Negatív Kognitív	Beteg személye Negatív Együttműködés Motiváció	Idő	Szociális Pozitív

Az Ápolók és a Gyógytornászok

Betegség súlyossága

Sérülés,
betegség

Önállóság

Rehabilitáció
Kezelés,
ellátás

Kevésbé súlyos (1)

- R. kezelés, ellátás
- Önállóság
- Kognitív

Közepesen súlyos (2)

- Sérülés, betegség
- Önállóság
- Beteg személye

Nagyon súlyos (3)

- Önállóság
- R.kezelés, ellátás
- Szociális

Összegzés

A szakterületet képviselők között vannak hasonlóságok és különbségek abban, ahogyan a betegről és a betegségről gondolkoznak, a mentális reprezentációjuk tartalmában.

A rehabilitációs team közös mentális reprezentációját erősen meghatározza:

- 1) Sérülés, betegség
- 2) Önállóság
- 3) Rehabilitációs kezelés, ellátás.

Ezeken kívül vannak tartalmak, amelyek viszont csak az egyes szakterületnél jelenik meg erőteljesen:

Ergoterapeuta: Együttműködés

Orvos: Szociális

Gyógytornász: Beteg személye

Ápoló: Idő

A későbbiekben az interakcióban kialakult megosztott mentális modellt szeretnénk vizsgálni.

Köszönjük a figyelmet!

Köszönettel tartozunk:

Az Országos Orvosi Rehabilitációs Intézetnek

Az Orvosi Rehabilitációért Alapítványnak

A BME GTK Ergonómia és Pszichológia Tanszékének

A Heller Farkas Alapítványnak

Az OORI Baleseti Mozcássérültek Rehabilitációs

Osztályának dolgozóinak